

پسزمینه‌های تاریخی قتل سرهنگ خدایی از اعضای نیروی قدس

به قلم ماتيو لويت (/fa/experts/matyw-lwyt-0/)

۷ ژوئیه ۲۰۲۲

همچنین دست‌یافتنی به

(English (/policy-analysis/backstory-behind-killing-qods-force-col-khodaei
العربية (/ar/policy-analysis/khlfywt-mqtl-alqyd-fy-fylq-alqds-hsn-syad-khdayy/))

Also published in Trends Research

درباره نویسنده

ماتيو لويت (/fa/experts/matyw-lwyt-0/)

مقاله‌ها و دیدگاه‌ها

این پرونده سیر صعودی حملات جمهوری اسلامی ایران به مخالفان رژیم در خارج از کشور را برجسته می‌کند روند این حملات در یک مجموعه از داده‌ها مربوط به چهار دهه گذشته بررسی شده است

همه چیز مانند صحنه‌ای از سریال «تهران» در شبکه نتفلیکس بود. در ۲۲ می مردان مسلح سرهنگ حسن صیاد خدایی را در روز روشن و در مقابل منزلش در تهران پایتخت ایران کشتند. گرچه اولین باری نیست که مقام‌های ایرانی در داخل آن کشور کشته می‌شوند ولی حملات قبلی عموماً مقام‌های مرتبط با برنامه هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران را هدف قرار می‌دادند اما کشتن سرهنگ خدایی که گزارش‌های رسانه‌ای آن را به اسرائیل منتسب کرده‌اند هدفی متفاوت بود. گفته می‌شود که سرهنگ خدایی معاونت فرماندهی واحد مخفی ۸۴۰ نیروی قدس را برعهده داشت که مسئول طراحی عملیات خارجی جمهوری اسلامی ایران -از جمله آدم‌ربایی گروه‌انگیزی و ترور- است. با آنکه طراحی توطئه‌های خارجی اینچنینی برای حاکمیت ایران پدیده جدیدی نیست (و ایران عملیاتی از این قبیل را بیش از چهار دهه است که انجام می‌دهد) این حملات در سال‌های اخیر مکرر و تهاجمی‌تر شده است. به نظر می‌رسد که سرهنگ خدایی به دلیل نقشی که شخصاً در افزایش ناگهانی این توطئه‌ها در دهه گذشته داشته هدف قرار گرفته است. بر اساس مجموعه داده‌هایی که اولین بار است استفاده می‌شود می‌توانیم این روند صعودی را در طرح‌های توطئه ایران دنبال کنیم و به شکلی موثر زمینه تاریخی منجر به قتل سرهنگ خدایی را نشان دهیم که در صورت فقدان این اطلاعات گیج‌کننده و مبهم می‌بود.

من در واکنش به یک مورد خاص -یعنی توطئه جولای ۲۰۱۸ برای بمب‌گذاری در گردهمایی شورای ملی مقاومت ایران در پاریس- بود که برای اولین بار شروع کردم به جمع‌آوری داده‌ها درباره ترورهای خارجی شوند و پیش و توطئه‌های آدم‌ربایی ایران در خارج از کشور. اولین حوزه قابل توجه برای من استفاده سپاه پاسداران از دیپلمات‌های ایرانی برای کمک به اجرای حملات در خارج از کشور بود. چند روز پس از آن که توطئه حمله به تجمع شورای ملی مقاومت خنثی شد وزارت خارجه ایالات متحده آمریکا هشدار داد: «اگر ایران بتواند بمب‌گذاری در پاریس را برنامه‌ریزی کند می‌تواند حملاتی را در همه جای جهان طراحی کند و ما از تمامی کشورها می‌خواهیم تا در مورد استفاده ایران از سفارت‌خانه‌های خود به عنوان پوشش دیپلماتیک حملات تروریستی هشیار باشند.» پنج ماه بعد در ژانویه ۲۰۱۹ وقتی دولت‌های دانمارک هلند و فرانسه وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی ایران را به انجام توطئه‌های ترور در اروپا متهم کردند اتحادیه اروپا «اداره امنیت داخلی» وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی ایران و دو تن از مقام‌های آن را به فهرست سازمان‌های تروریستی

اتحادیه اروپا افزود: در آن زمان وزیر خارجه دانمارک گفت: «اتحادیه اروپا اکنون موافقت کرده است که به دلیل برنامه‌ریزی دستگاه اطلاعات و امنیت ایران برای انجام حملات تروریستی در خاک اروپا تحریم‌هایی را علیه آن اعمال کند» و این اقدام را به مثابه «پیامی قوی از اتحادیه اروپا» دانست به این معنی که «ما چنین رفتاری را در اروپا نمی‌پذیریم».

اما توطئه‌ها در اروپا و جاهای دیگر ادامه یافت: منافع امارات متحده عربی اسرائیل و ایالات متحده آمریکا در اتیوپی هدف حمله قرار گرفت: اسرائیلی‌ها در قبرس سفیر آمریکا در آفریقای جنوبی روشنفکر یهودی برنارد هانری-لوی در فرانسه شهروندان آمریکایی و اسرائیلی در کلمبیا و یک فعال آمریکایی-برانی حقوق بشر در ایالات متحده هدف حمله قرار گرفتند: در بهار و تابستان ۲۰۲۱ من و دستیاران پژوهشی ام کار جمع‌آوری و طبقه‌بندی داده‌های مربوط به عملیات خارجی ایران شامل ترورها شنود و پایش و آدم‌ربایی‌ها در سراسر جهان را از زمان انقلاب ۱۹۷۹ به بعد شروع کردیم: در نهایت توانستیم یک مجموعه از داده‌های غیرمحرمانه و قابل دسترسی برای همگان تدوین کنیم که مشتمل است بر ۹۸ مورد عملیات خارجی ایران از دسامبر ۱۹۷۹ تا دسامبر ۲۰۲۱ بر اساس این داده‌ها که از آنجا که بر اساس منابع قابل دسترسی است مسلماً جامع نیست و همه حملات را در بر نمی‌گیرد الگوهای رفتاری عملیات برون‌مرزی ایران در ۴۰ سال گذشته و بعد به طور جداگانه در یک دهه گذشته را تجزیه و تحلیل کردم و با دقت به موشکافی تمامی جوانب و نکات مربوط به آنچه که در پشت پرده عملیات برون‌مرزی ایران می‌گذرد پرداختم: چه کسانی (اهداف و عوامل حمله) به چه شیوه‌ای (نوع حملات) با چه روشی (تاکتیک‌ها) در چه محل‌هایی (محل حملات) و هر جا که امکان داشت دقت در زمان و چرایی (زمان انتخاب‌شده و انگیزه حملات) این عملیات‌ها. نتایج در شماره فوریه ۲۰۲۲ مجموعه جستارهای «مرکز مبارزه با تروریسم» (سی‌تی‌سی-اسی سن‌تینل) در دانشگاه وست‌پونت (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/trends-iranian-external-assassination-surveillance-and-abduction-plots>) انتشار یافت و روایتی واضح از پس‌زمینه قتل سرهنگ خدایی ارائه می‌دهد:

متن ترجمه فارسی جستار یادشده: روش‌های عملیات ترور جاسوسی و آدم‌ربایی ایران در خارج

(<https://www.washingtoninstitute.org/fa/policy-analysis/rwshhay-mlyat-trwr-jaswsy-w-admrbayy-ayran-dr-kharj>)

همچنین: صل مقاله در وبسایت ترندز ریسرچ (<https://trendsresearch.org/insight/the-backstory-behind-the-killing-of-qods/>)
(/force-col-khodaei)

RECOMMENDED

BRIEF ANALYSIS

Getting to an Israeli-Saudi Deal on Tiran and Sanafir

ژوئیه ۲۰۲۲

David Schenker

(/policy-analysis/getting-israeli-saudi-deal-tiran-and-sanafir)

BRIEF ANALYSIS

Don't Look Down: The Struggle Over Lebanon's Airspace

ژوئیه ۲۰۲۲

Assaf Orion

(/policy-analysis/dont-look-down-struggle-over-lebanons-airspace)

BRIEF ANALYSIS

Biden in the Middle East: Opportunities and Challenges

July 11, 2022, starting at 12:00 p.m. EDT (1600 GMT)

◆
Ebtesam al-Ketbi ,
Tamar Hermann ,
Dennis Ross ,
Robert Satloff

[\(/policy-analysis/biden-middle-east-opportunities-and-challenges\)](#)

TOPICS

[\(fa/policy-analysis/trwrysm/\) تروریسم](#)

[\(fa/policy-analysis/nzamy-w-amnyty/\) نظامی و امنیتی](#)

REGIONS & COUNTRIES

[\(fa/policy-analysis/asrayy/\) اسرائیل](#)

[\(fa/policy-analysis/ayran/\) ایران](#)